

Sușineri Verbale – A. C. vs. Liceul Teoretic „Alexandru cel Bun” Rezina (12 noiembrie 2025)

Introducere

Onorată instanță, reprezentăm reclamanta minoră A.C., elevă, în acțiunea civilă îndreptată împotriva **Liceului Teoretic „Alexandru cel Bun” din Rezina**, solicitând repararea prejudiciului **moral și material** cauzat prin eșecul instituției de a-i asigura acesteia un mediu școlar sigur. În perioada **septembrie 2024 – mai 2025**, reclamanta a fost supusă unor **agresiuni fizice repetate** de către un coleg (elevul D. C.) – incidente grave de **bullying**, comise în incinta liceului, de față cu alți elevi și chiar cadre didactice, soldate cu vătămări (vânătași, echimoze, comotie cerebrală, cefalee) și traume psihologice. Mai mult, reclamanta a suferit și o **hărțuire sexuală** din partea unui profesor al liceului – un abuz de o gravitate extremă, cu impact profund asupra stării sale emoționale. Deși familia reclamantei a **sesizat în repetate rânduri** conducerea liceului, atât în scris cât și oral (prima plângere datând din 25 septembrie 2024), școala **nu a luat măsuri concrete de protecție** pentru a preveni continuarea acestor abuzuri. Situația a fost adusă și în atenția **Inspectoratului de Poliție Rezina**, care a confirmat producerea agresiunilor fizice (prin răspuns oficial din 25.10.2024), însă a invocat vârsta agresorului (15 ani) ca impediment pentru răspunderea penală – **omitând totuși să dispună vreo măsură de protecție** a victimei. De asemenea, **Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului** (autoritatea tutelară locală) și alte autorități competente, deși informate, **nu au reacționat adecvat** (nu au demarat vreo evaluare sau intervenție efectivă).

Astfel, reclamanta – minoră, elevă silitoare care și-a dorit doar să învețe în siguranță – a fost lăsată neajutorată, într-un mediu ostil, suferind **traume fizice și psihice** ce i-au afectat grav sănătatea, demnitatea și dreptul la educație (a fost nevoită chiar să absenteze de la cursuri din cauza fricii și a stării de rău generate de bătăile repetate). Venim în fața instanței pentru a solicita **dreptate și compensație** pentru aceste suferințe și pentru a sublinia **responsabilitatea legală** pe care o poartă pârâtul (liceul) – alături de celelalte instituții publice implicate – în prevenirea și combaterea violenței asupra elevilor. În cele ce urmează, vom prezenta cadrul legal aplicabil și vom argumenta **pas cu pas** cum ar fi trebuit să acționeze liceul (și autoritățile statului), față de faptele grave din acest caz.

Cadrul legal aplicabil față de liceu

Legislația Republicii Moldova consacră explicit **dreptul copiilor de a fi protejați împotriva oricăror forme de violență și abuz**, impunând instituțiilor de învățământ și autorităților publice obligații clare în acest sens. În continuare, prezentăm pe scurt actele normative relevante:

- **Constituția Republicii Moldova:** Prevede garantarea **dreptului la educație** pentru toți cetățenii, asigurând acces **egal și gratuit** la învățământ și integrând principiul protejării

drepturilor elevilor în mediul școlar. Totodată, Constituția (art. 50) stabilește că **Statul ocrotește copiii și tinerii**, le asigură protecția și creează condițiile necesare pentru dezvoltarea lor. Acest imperativ constituțional impune școlilor să asigure un mediu în care elevii să fie în siguranță fizică și psihică pe parcursul procesului educațional.

- **Codul Educației (Legea nr. 152/2014, cu modificările ulterioare):** Acesta reprezintă legea-cadru în materie de învățământ și conține prevederi exprese privind **securitatea elevilor**. Conform legii, **instituțiile de învățământ trebuie să opereze pe baza principiului “securității și adaptabilității”**, având **responsabilitatea de a crea un mediu educațional sigur** pentru toți elevii. De asemenea, codul stabilește în mod expres obligația **directorilor și personalului didactic** de a **respecta drepturile copiilor** și de a **preveni situațiile ce pot pune în pericol integritatea fizică sau psihică a elevilor**. Articolul 50 (2) h) prevede: Directorul instituției de învățământ general are următoarele atribuții: asigură includerea în documentele de politici și de planificare internă ale instituției a angajamentului de prevenire și combatere a violenței, inclusiv a bullyingului, precum și a măsurilor necesare în vederea respectării acestui angajament. Nerespectarea acestor obligații atrage răspunderea disciplinară și civilă a celor vinovați. Altfel spus, școala are o datorie legală de **diligență pozitivă**: să ia toate măsurile rezonabile pentru a preveni și opri actele de violență între elevi; dacă omite să acționeze, răspunde pentru consecințe.
- **Legislația privind protecția copilului (LEGE Nr. 370 din 30-11-2023 privind drepturile copilului):** Această lege fundamentală afirmă principiul că **statul ocrotește inviolabilitatea persoanei copilului**, protejând copilul de **orice formă de exploatare, discriminare, violență fizică sau psihică**, neadmițând comportamente crude, grosolane, insulte ori maltratări asupra copilului. Conform legii, niciun copil nu poate fi supus tratamentelor degradante sau violenței, iar autoritățile competente au obligația să intervină pentru a-l proteja pe copil de asemenea abuzuri, indiferent dacă acestea provin din familie, din școală sau din societate. **Dreptul copilului la inviolabilitate fizică și psihică este garantat** prin lege, și orice încălcare a acestui drept constituie temei pentru tragerea la răspundere a celor responsabili.
- **Legea privind prevenirea și combaterea violenței în familie (Legea nr. 45/2007):** Deși vizează în principal mediul familial, această lege evidențiază **angajamentul statului de a preveni violența în toate mediile** și de a proteja victimele, în special copiii. Principiile legii 45/2007 – toleranță zero față de violență, protecția imediată a victimei, cooperarea instituțională – sunt relevante și în contextul școlar. Actul consolidează obligația oricărei instituții (inclusiv școala) de a **asigura un mediu lipsit de abuz** și de a reacționa prompt la orice formă de violență. În spiritul acestei legi, minorul victimă are dreptul la protecție, consiliere și, la nevoie, la măsuri de restricție față de agresor – lucruri ce trebuiau avute în vedere și de către școală și poliție, chiar dacă agresorul în cauză nu era membru de familie.
- **Legea privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc (Legea nr. 140/2013):** Această lege instituie mecanismele de intervenție în cazurile copiilor abuzați, neglijăți sau aflați în pericol. Ea stabilește proceduri clare de **identificare, referire, asistență, monitorizare și evidență** pentru **copiii aflați în situație de risc**, obligând autoritățile tutelare locale (direcțiile de protecția copilului) să acționeze **prompt** la orice sesizare privind un copil expus violenței. Practic, odată ce o instituție (școală, poliție, medic etc.) ia cunoștință de un caz de abuz asupra unui minor, are **obligația legală să**

sesizeze autoritatea tutelară (de exemplu, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului Rezina) și să colaboreze în cadrul unui **mecanism intersectorial de cooperare** pentru protejarea copilului. În speța de față, reclamanta se încadra clar în definiția **“copilului aflat în situație de risc”**, fiind victimă a violenței repetate, așa încât atât școala, cât și poliția ar fi trebuit să declanșeze procedura de referire către autoritatea tutelară, conform Legii 140/2013 și HG nr. 270/2014 (privind mecanismul de cooperare intersectorială). Vom detalia aceste obligații instituționale în secțiunea dedicată autorităților.

- **Codul civil – Răspunderea civilă delictuală (art. 1998 și 2006):** În dreptul civil moldovenesc, **oricine cauzează în mod ilicit și culpabil un prejudiciu altei persoane este obligat să îl repare integral**. Art. 1998 C. civ. prevede expres: „*Cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție, este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.*”. Cu alte cuvinte, **fapta ilicită (inclusiv omisiunea de a acționa), vinovăția (intenție sau neglijență), prejudiciul și legătura de cauzalitate** angajează răspunderea civilă delictuală a făptuitorului. În cazul de față, **omisiunile liceului de a lua măsuri** (deși avea obligația legală să o facă) constituie o faptă ilicită prin **neîndeplinirea îndatoririlor**. Codul civil, la art. 2006, prevede în mod special că **autoritatea publică sau instituția publică răspunde pentru prejudiciul cauzat prin neîndeplinirea obligațiilor legale** – așadar și un liceu, în calitate de instituție publică de învățământ, poate fi ținut responsabil civil **pentru omisiuni și pasivitate** în fața unor acte de violență. În practică, jurisprudența națională a confirmat aplicarea acestor principii: instanțele au stabilit că, în cazuri de agresiuni între elevi, **liceul răspunde solidar alături de agresor (și eventual de părinții acestuia) pentru prejudiciul corporal și moral suferit de victimă**. Cu alte cuvinte, școala nu își poate sustrage răspunderea invocând că **vina aparține exclusiv agresorului**; dacă s-a dovedit că școala **nu a acționat cu diligența necesară** pentru a preveni și stopa agresiunile, ea devine **copărtaș la răspunderea delictuală**.
- **Strategii naționale și metodologii anti-bullying:** Pe lângă legile menționate, există și un cadru strategic la nivel național care ghidează instituțiile de învățământ în prevenirea violenței școlare. **Strategia de Dezvoltare a Educației “Educație 2020”** a inclus obiective specifice privind **prevenirea violenței în și în jurul școlilor**, recunoscând bullying-ul ca o problemă ce trebuie abordată sistemic. De asemenea, Republica Moldova a aderat la inițiativa globală **“Safe to Learn”**, iar raportul de progres 2019–2023 evidențiază necesitatea **formării personalului didactic**, a stabilirii unor **responsabilități clare în protecția elevilor** și a implementării de **mecanisme eficiente de intervenție** în cazurile de violență la școală. Organizații internaționale precum UNICEF, UNESCO, Terre des Hommes au susținut programe de combatere a bullying-ului în școlile moldovenești, dezvoltând **ghiduri metodologice** și instruind cadrele didactice pentru a recunoaște și gestiona situațiile de abuz. Un progres important l-a constituit **adoptarea Metodologiei cu privire la prevenirea și combaterea bullying-ului** (aprobată prin Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 1024/2022), care **completează cadrul legal existent** și oferă proceduri detaliate de intervenție la nivelul fiecărei școli. În 2022, **Codul Educației a fost amendat** (prin Legea nr. 36/17.02.2022) pentru a **introduce oficial noțiunea de “bullying”** – definită ca *“formă de agresivitate intenționată, repetată, caracterizată printr-un dezechilibru de putere în relațiile dintre copii/elevi”* – și pentru a întări principiul **nonviolentei** în școli (adăugat la art. 7 din Cod). Totodată, s-a

prevăzut în mod expres că **măsurile de protecție împotriva bullying-ului** trebuie stabilite prin **Metodologia națională aprobată de Ministerul Educației**. Această metodologie (emisă în același an) descrie **pașii concreți** pe care școlile trebuie să-i urmeze pentru a soluționa cazurile de bullying, de la identificare și investigare până la asistența oferită victimelor și reabilitarea climatului școlar. În concluzie, cadrul normativ și strategic este **cât se poate de clar: violența în mediul școlar este interzisă**, elevii au dreptul la protecție, iar școlile au obligația legală și morală de a interveni prompt și eficace împotriva oricărei forme de abuz.

Obligațiile liceului în prevenirea și combaterea violenței și abuzului

Având în vedere acest cadru legal, vom arăta în continuare **pas cu pas** cum ar fi trebuit să acționeze conducerea și personalul liceului pentru a preveni și combate situația de violență asupra Alexandrinei Colta, respectându-și obligațiile instituționale:

1. **Monitorizarea, Stoparea, Înregistrarea și investigarea promptă a sesizării interne:** Începând cu anul școlar liceul era obligat să monitorizeze comportamentul elevilor la școală. În caz de stabilire a bulingului liceul era obligat să stopeze aceste fapte. Cu data de **25 septembrie 2024**, când părinții Alexandrinei au depus prima plângere scrisă la administrația liceului, conducerea școlii era obligată **să ia în serios această sesizare** și să o înregistreze oficial. Conform metodologiei anti-bullying adoptate de Minister, **toate cazurile suspecte de abuz sau bullying raportate trebuie consemnate într-un registru special, iar personalul instituției are obligația de a investiga orice sesizare primită, chiar și anonimă**. Așadar, directorul liceului trebuia să desemneze imediat persoane (de exemplu, dirigintele clasei, psihologul școlar) care să *ancheteze intern* incidentul semnalat: să discute atât cu eleva victimă, cât și cu presupusul agresor și cu eventualii martori, pentru a stabili faptele și gravitatea situației. **Neîndeplinirea acestei prime etape** – ignorarea sau minimalizarea plângerii – a permis de fapt continuarea agresiunilor. În cazul de față, reclamanta a fost lovită în mod repetat pe parcursul lunilor următoare (octombrie 2024 – mai 2025), semn că nu s-a efectuat o investigație internă eficientă la momentul oportun. O reacție promptă încă de la primele incidente ar fi putut preveni escaladarea **bullying-ului**. Liceul avea **datoria de supraveghere activă** a climatului școlar: personalul trebuia să monitorizeze comportamentele elevilor și să observe eventualele semne de conflict, conform politicilor de prevenire. Reamintim că **fiecare cadru didactic are obligația să intervină prompt atunci când observă o agresiune între elevi, pentru a o opri** – ceea ce, din păcate, nu s-a întâmplat aici, deși unele episoade au avut loc **în prezența profesorilor**.
2. **Convocarea consiliului disciplinar și sancționarea elevului agresor:** Odată ce s-a constatat că elevul D. C. a comis acte de violență asupra colegii sale, conducerea liceului trebuia să **aplice regulamentul intern** și să sesizeze poliția și **consiliul disciplinar al școlii** (sau consiliul profesoral) cu privire la comportamentul acestui elev. **Regulamentul-cadru al instituțiilor de învățământ** (conform Codului Educației și normelor Ministerului) clasifică violența fizică drept **abatere disciplinară gravă**, care poate atrage sancțiuni precum mustrare scrisă, scăderea notei la purtare, suspendare

temporară sau chiar **exmatriculare** (transferul elevului la o altă școală), în funcție de gravitate și repetare. În acest caz, agresiunile au fost **repetate și severe**, cauzând vătămări corporale, ceea ce justifică măsuri disciplinare ferme. Liceul ar fi trebuit să convoace o ședință cu **participarea părinților agresorului**, a dirigintilor și profesorilor responsabili, eventual a psihologului școlar, pentru a discuta faptele și a decide sancțiuni. **Aplicarea unei sancțiuni** (de exemplu, avertisment sever sau mutarea disciplinară a agresorului) ar fi transmis un mesaj clar de intoleranță față de violență și l-ar fi descurajat pe elevul agresor să continue comportamentul. În plus, consiliul disciplinar putea stabili un **plan de supraveghere** sporită a respectivului elev, astfel încât acesta să nu mai aibă ocazia să facă rău colegei sale. Faptul că aceste mecanisme disciplinare **nu au fost activate** denotă o **abatere de la obligațiile școlii**: practic, administrația liceului a eșuat să își exercite autoritatea disciplinară pentru a-și proteja eleva vulnerabilă.

3. **Informarea autorităților de protecție a copilului (DGASPC / autoritatea tutelară locală):** Un pas esențial prevăzut de lege (Legea 140/2013) și de metodologia anti-bullying este **sesizarea de urgență a Direcției pentru Protecția Drepturilor Copilului** (din cadrul Consiliului raional sau municipal) atunci când un copil este victima violenței. Școala nu trebuie și **nu are competența** să gestioneze singură cazurile grave de abuz, mai ales când acestea se repetă. În speță, după primele incidente de agresiune (sau cel târziu când s-a constatat că ele continuă în ciuda avertismentelor), conducerea liceului era obligată **să completeze o fișă de sesizare privind violența asupra copilului** și să o trimită autorității tutelare locale și organelor de poliție. Conform **HG nr. 270/2014** (privind mecanismul intersectorial de cooperare în cazurile de violență împotriva copiilor), directorul instituției de învățământ are obligația de a referi cazul **către structurile competente (asistență socială, poliție, organe de drept)** dacă evaluarea primară indică un risc înalt pentru viața sau sănătatea copilului. În situația de față, era evident că avem un **caz grav** – eleva suferea vătămări fizice repetate, era traumatizată psihologic și se temea să mai meargă la școală. Aceasta echivalează cu un pericol iminent pentru sănătatea și dezvoltarea sa, ceea ce impunea **intervenția de specialitate** a Direcției de protecție a copilului. Dacă liceul ar fi sesizat la timp această structură, s-ar fi constituit o **echipă multidisciplinară** (cu asistenți sociali, psiholog, polițist de proximitate, reprezentanți ai școlii) care ar fi evaluat situația și ar fi putut propune măsuri de protecție: de pildă, consiliere psihologică pentru victimă, consilierea agresorului și a familiei acestuia, monitorizarea situației, **medierea** conflictului sau chiar inițierea procedurii de emitere a unui ordin de protecție dacă exista bază legală. Din nefericire, **liceul nu a informat deloc autoritatea tutelară**, încălcându-și astfel obligația legală de cooperare. Această inacțiune a privat-o pe reclamantă de beneficiul asistenței specializate garantate de stat copiilor abuzați.
4. **Medierea conflictului și consiliere psihologică:** În paralel cu demersurile disciplinare și instituționale, școala ar fi trebuit să încerce **rezolvarea pe cale pașnică** a conflictului și **sprijinirea părților implicate**. Conform bunelor practici în domeniu, în cazuri de bullying este utilă organizarea unor **discuții mediate** între agresor, victimă și părinții lor (numai dacă victima dorește acest lucru și dacă se poate asigura un mediu sigur de dialog), sub supravegherea consilierului școlar sau a unui mediator, pentru a clarifica consecințele faptelor și a obține angajamentul agresorului de a înceta orice comportament abuziv. Scopul medierii nu este de a culpabiliza victima, ci de a-l face pe agresor să conștientizeze gravitatea acțiunilor sale și suferința cauzată. În același timp, **psihologul**

școlar trebuia implicat imediat pentru a oferi **consiliere** Alexandrinei – atât pentru trauma suferită, cât și pentru a o ajuta să își recapete sentimentul de siguranță la școală. De altfel, metodologia anti-bullying prevede ca, odată identificat un caz de bullying, să se acorde **asistență tuturor copiilor implicați** (victimă, agresor, martori) pentru depășirea situației. Asta ar fi implicat ședințe de consiliere individuală, eventual terapie de grup, activități de educație emoțională cu clasa etc. **Niciunul dintre aceste demersuri nu a fost făcut de pârât.** Din contră, reclamanta a rămas izolată, speriată și fără sprijin psihologic în mediul școlar – ceea ce i-a agravat trauma. Lipsa de **acțiune remedială** a școlii contravine și **principiului interesului superior al copilului**, care impune ca, după orice incident de violență, accentul să fie pus pe **reabilitarea victimei** și reintegrarea sa într-un mediu sigur.

5. **Separarea agresorului de victimă și prevenirea continuării agresiunilor:** O regulă elementară în gestionarea situațiilor de violență este asigurarea că victima nu mai este expusă contactului imediat cu agresorul. Liceul avea la dispoziție mai multe **măsuri de siguranță**: de exemplu, putea modifica orarul sau **repartizarea pe clase** astfel încât D. C. să nu mai fie în preajma Alexandrinei (dacă erau colegi la ore sau se întâlneau în pauze), putea stabili o **supraveghere sporită** în zonele și intervalele orare unde se petreceau agresiunile (de exemplu, pe coridoare, în curtea școlii sau în timpul pauzelor, un profesor de serviciu trebuia să fie atent la orice potențial incident). De asemenea, dacă violențele aveau loc **în clasă**, era obligatoriu ca profesorul de la oră să intervină imediat, să-l oprească pe agresor și să îl **îndepărteze** de victimă. Metodologia școlară anti-bullying specifică faptul că **personalul instituției trebuie să intervină imediat ce observă o situație de bullying pentru a o stopa**. În cazurile extreme, conducerea școlii putea decide chiar **mutarea disciplinară** a elevului agresor la o altă instituție (desigur, cu acordul autorităților educaționale), dacă siguranța victimei nu putea fi altfel asigurată. În situația de față, reclamanta a continuat să fie agresată în mod repetat, semn că **nu a existat nicio măsură de separare** sau protecție – agresorul a avut liber acces să își intimideze colega zi de zi. Această pasivitate a echivalat cu o **complicitate prin omisiune**: practic, nepedepsindu-l și neluând măsuri, școala *i-a permis* agresorului să continue, încălcând astfel obligația legală de a-i asigura elevei un mediu protejat. Reamintim că legea civilă consideră **culpă prin neglijență** tocmai *“a nu fi prevăzut, deși trebuia și putea să prevadă”* un rezultat negativ. Or, liceul ar fi trebuit să prevadă că, lăsându-l nesupravegheat și nesancționat, elevul agresor va recidiva – ceea ce s-a și întâmplat.
6. **Sesizarea organelor de anchetă (Poliție, Procuratură) – inclusiv în cazul abuzului comis de un profesor:** Liceul nu numai că putea, dar **avea obligația** să implice **organele de aplicare a legii** în două situații: (a) dacă agresiunile fizice între elevi atingeau gravitatea unei infracțiuni (loviri sau alte violențe, vătămare corporală, etc.), și (b) în mod **imperativ**, dacă un angajat al școlii este acuzat de hărțuire sau abuz sexual asupra unui elev. În privința **agresiunilor comise de elevul D. C.**, înțelegem că familia reclamantei a sesizat oricum Poliția (la 25.10.2024, IP Rezina a confirmat faptele). Însă și conducerea școlii ar fi trebuit să facă o astfel de sesizare **independent**, imediat ce a aflat de incidente, pentru a-și **exercita obligația de protecție**. Faptul că Poliția a răspuns ulterior că agresorul are 14 ani și nu poate fi tras la răspundere penală nu absolvă liceul de responsabilitate – ba dimpotrivă, cu atât mai mult era nevoie ca școala să coopereze cu autoritățile pentru a găsi soluții alternative (de exemplu, implicarea **Serviciului de**

probațiune juvenilă sau a **Comisiei pentru minori**, consilierea agresorului, atenționarea părinților acestuia, etc.). **Obligația de informare a organelor de anchetă** este și mai evidentă în privința **hărțuirii sexuale de către profesor**. Orice suspiciune credibilă că un cadru didactic a comis un act de **abuz sexual** (hărțuire verbală sau fizică, atingeri indecente, comportament inadecvat) față de un elev **trebuie imediat raportată** către organele de cercetare penală. Conducerea liceului ar fi trebuit să **anunțe de urgență Poliția sau Procuratura** despre incidentul de hărțuire, întrucât astfel de fapte pot întruni elementele constitutive ale infracțiunilor de *act sexual cu un minor*, *hărțuire sexuală* sau *abuz în serviciu în formă sexuală*, prevăzute de Codul penal. Protecția elevilor impune **toleranță zero** față de asemenea comportamente din partea personalului didactic. Mai mult, școala trebuia să ia măsuri **administrative imediate** împotriva profesorului acuzat: de exemplu, **suspendarea acestuia din funcție** pe durata cercetărilor, inițierea propriei anchete disciplinare în paralel și asigurarea că acel profesor nu mai are contact cu elevii până la lămurirea situației. Or, în speță, nu rezultă ca liceul să fi întreprins vreo asemenea acțiune – ceea ce constituie o încălcare gravă a obligațiilor sale. Reiterăm că **legislația muncii și a educației** impune unităților școlare să își **supravegheze personalul** și să sancționeze abaterile; în cazul unui abus sexual asupra unui minor, **demiterea** vinovatului și sesizarea penală sunt imperative pentru protejarea copiilor și pentru a transmite un mesaj clar întregii comunități școlare că asemenea fapte nu sunt tolerate.

Rezumând această secțiune: **Liceul pârât a eșuat pe toate planurile** – preventiv, disciplinar, informativ și reparator – în gestionarea situației reclamantei. Niciunul dintre pașii de mai sus nu a fost realizat la timp sau adecvat. Conform principiilor legale expuse, această **omisiune generalizată** echivalează cu o **faptă ilicită prin neacțiune**, care a **cauzat direct prejudicii** reclamantei. Liceul avea o **“obligație de rezultat”** cel puțin în a încerca protejarea elevei și stoparea abuzurilor; neîndeplinirea acestei obligații îl face responsabil pentru consecințe. Subliniez că legea civilă (art. 1998 C. civ.) nu cere ca instituția să fi dorit răul (intenție) – este suficientă că a acționat **culpabil, fie și din neglijență**, nepreîntâmpinând un rezultat previzibil. Iar **art. 2006 C. civ.** întărește că **o autoritate publică răspunde inclusiv pentru inacțiunile sale** atunci când nu își îndeplinește atribuțiile legale de protecție a cetățenilor (în cazul de față, a elevilor).

Obligațiile Poliției și ale altor autorități de stat în cazul agresiunii asupra unui minor

Pe lângă școală, și celelalte autorități sesizate aveau responsabilități clare față de situația reclamantei. Vom evidenția, pe scurt, rolul pe care trebuiau să îl joace **Poliția, Direcția pentru Protecția Copilului** și alte instituții competente:

- **Inspectoratul de Poliție Rezina:** Ca organ al statului însărcinat cu protecția ordinii și siguranței publice, Poliția are **obligația legală de a reacționa prompt și eficient** la orice plângere privind violențe asupra unui minor. În cazul de față, Poliția a confirmat într-adevăr, printr-un răspuns oficial, veridicitatea agresiunilor fizice suferite de reclamantă. Însă după constatarea faptelor, **Poliția trebuia să facă mai mult** decât să constate și să închidă cazul din cauza vârstei agresorului. Conform procedurilor legale, chiar dacă

autorul actelor violente are sub 16 ani (deci nu răspunde penal conform Codului penal), **poliștii trebuiau să inițieze o anchetă proactivă**: să discute cu părinții agresorului, să emită un **avertisment oficial** acestuia, să sesizeze **Serviciul de prevenire a delincvenței juvenile** (există structuri specializate în cadrul poliției sau administrației publice locale pentru copiii cu comportament delinquent) și, foarte important, să informeze **autoritatea tutelară locală** despre cazul copilului-victimă. Legea 140/2013 și mecanismul intersectorial instituit prin HG 270/2014 impun ca **Poliția să colaboreze** cu asistența socială și educația în asemenea cazuri. Astfel, agenții ar fi trebuit să trimită către Direcția protecție copil o notificare/fișă privind minorul aflat în pericol, declanșând intervenția integrată. De asemenea, Poliția avea posibilitatea legală să propună emiterea unui **ordin de protecție** (provizoriu) dacă ar fi apreciat că viața sau integritatea reclamantei sunt amenințate în continuare – chiar dacă legea 45/2007 se referă la violența în familie, există practică în care organele de poliție, în colaborare cu procurorul, găsesc soluții de protecție și când agresorul nu e din familie (de exemplu, aplicând alte măsuri preventive din Legea poliției). Minim, se impunea **supravegherea** agresorului: poliștul de proximitate putea face vizite la domiciliul acestuia, putea coordona cu școala pentru a monitoriza situația, astfel încât să prevină recurența violenței. Poliția avea și **datoria morală** de a comunica familiei reclamantei ce alte căi de atac există – de exemplu, posibilitatea unei acțiuni civile (cum este prezenta acțiune) sau dreptul de a solicita de la instanță un **ordin judecătoresc de protecție** dacă ar fi fost aplicabil. În plus, în ceea ce privește **hărțuirea sexuală de către profesor**, Poliția (sau procurorul) ar fi trebuit să deschidă **din oficiu** un dosar penal imediat ce a primit o astfel de informație, chiar dacă sub forma unei plângeri neoficiale. Dacă părinții reclamantei au adus la cunoștința poliției acest aspect (nu știm sigur din dosar, dar presupunând că au menționat), atunci lipsa de reacție este și mai gravă. Chiar dacă nu au menționat explicit în plângerea inițială, din moment ce cazul de violențe era cunoscut, poliștul ar fi trebuit să întrebe și să afle toate aspectele, inclusiv relația cu profesorii. **Concluzionând, Poliția Rezina a avut un rol cheie pe care nu și l-a îndeplinit**: a rămas pasivă după confirmarea faptelor, **nu a inițiat nicio acțiune de protecție** efectivă și nu a asigurat legătura între instituții. Această inacțiune contravine obligațiilor de serviciu ale poliției și a privat reclamanta de protecția la care avea dreptul ca minor.

- **Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului (autoritatea tutelară locală)**: Această instituție (aflată sub autoritatea Consiliului Raional Rezina) este responsabilă de **apărarea drepturilor copiilor** și de intervenția în cazurile de abuz, neglijare sau risc. Odată sesizată (fie de școală, fie de poliție, fie direct de părinți), **Direcția trebuia să acționeze imediat**. Conform Legii 140/2013, specialiștii autorității tutelare trebuie să realizeze **evaluarea inițială a situației copilului în maxim 3 zile** și, dacă se confirmă existența unui risc, să procedeze la **evaluarea complexă** și instituirea unui **Plan de protecție**. În cazul reclamantei, Direcția ar fi trebuit să convoace **echipa multidisciplinară** (intra-raională), incluzând asistentul social, psihologul, reprezentanți ai școlii, ai poliției, pentru a stabili ce măsuri concrete se impun: consiliere psihologică gratuită, supravegherea situației în familie și școală, eventual **consiliere parentală** pentru părinții agresorului (să-și supravegheze copilul și să corecteze comportamentul acestuia) sau chiar sancționarea acestora dacă se constată neglijență din partea lor. Un alt instrument la dispoziția autorității tutelare era să solicite în scris școlii **prezentarea unui raport** despre incident și măsurile luate, și/sau să ceară **Inspectoratului Școlar**

demararea unei anchete în liceu privind modul cum a fost gestionat cazul. De asemenea, Direcția putea să recomande parcurgerea unei **medieri sau concilieri** între familie și școală, sub egida sa, pentru a rezolva problema. Din păcate, în speța noastră, se pare că Direcția pentru Protecția Copilului **nu a intervenit deloc** – fie pentru că nu a fost sesizată formal, fie din neglijență. Dacă totuși părinții reclamantei au încercat vreo sesizare către această autoritate (sau către **Telefonul copilului** ori **Avocatul Copilului**), lipsa de reacție este inacceptabilă. **Nereacționând, autoritatea tutelară a încălcat la rândul său legea** și și-a ratat misiunea de a asigura protecția unui copil aflat evident într-o situație de abuz. O astfel de pasivitate instituțională contribuie la menținerea unui climat de impunitate – exact ce s-a întâmplat, agresorul și-a continuat actele iar victima a rămas neprotejată.

- **Alte autorități sesizate:** Este posibil ca familia reclamantei să se fi adresat și altor foruri, precum **Direcția raională de Învățământ** (structura din subordinea Ministerului Educației care coordonează școlile din Rezina) sau chiar **Ministerului Educației** ori **Avocatului Poporului (copii)**. În măsura în care astfel de autorități au fost informate, și acestea aveau **anumite obligații**. Inspectoratul Școlar/Direcția Învățământ ar fi trebuit să efectueze un **control la liceu**, să verifice dacă regulamentul privind combaterea violenței este aplicat și, eventual, să ia **măsuri administrative** împotriva conducerii liceului (de exemplu, mustrare sau sancțiune pentru director, care nu a asigurat respectarea drepturilor elevului). Ministerul Educației, prin direcția sa juridică sau de monitorizare, ar fi putut de asemenea să ceară lămuriri conducerii școlii și să dispună sprijin (trimiterea unui psiholog, consilier etc.). **Avocatul Poporului pentru Drepturile Copilului** (Ombudsmanul Copilului) – dacă a fost sesizat – avea competența de a iniția o **anchetă proprie** și de a emite **recomandări** către instituțiile vizate, ba chiar de a sesiza organele de urmărire penală. Orice astfel de autoritate care a rămas inertă a contribuit implicit la perpetuarea situației. În ansamblu, putem afirma că reclamanta și familia sa s-au lovit de un **vădit eșec al sistemului: o lanț de inacțiuni instituționale**, de la nivelul școlii până la nivelul organelor de ordine și protecție a copilului, care toate aveau obligația legală de a coopera și de a interveni în sprijinul unui minor abuzat.

În concluzie, această pasivitate generalizată a autorităților contravine nu doar legilor interne, ci și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte (Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului, care cere statelor să protejeze copiii împotriva oricărei forme de violență). Statul, prin instituțiile sale, avea o **obligație pozitivă** de a o proteja pe A.C. – obligație care a fost încălcată, generând răspunderea solidară a tuturor entităților vinovate. În acest proces civil, însă, ne concentrăm pe tragerea la răspundere a **liceului**, ca instituție direct responsabilă de siguranța elevilor săi în timpul orelor de program.

Concluzie și solicitări

Onorată instanță, având în vedere **gravitatea faptelor** suferite de reclamantă, **încălcarea flagrantă a obligațiilor legale** de către pârât (și de către celelalte autorități) și **prejudiciul cert** – atât material (cheltuieli medicale, educaționale, ședințe de terapie, eventuale pagube legate de întreruperea studiilor), cât mai ales **moral** (trauma fizică și psihică, suferința emoțională, teama și umilința îndurate) – vă solicităm respectuos **admiterea acțiunii civile** a reclamantei.

În temeiul art. 1998 C. civ., coroborat cu art. 2006 C. civ., precum și al dispozițiilor speciale din Codul Educației și Legea drepturilor copilului menționate, **vă rugăm să obligați pârâtul Liceul Teoretic „Alexandru cel Bun” Rezina la repararea integrală a prejudiciului cauzat.**

Concret, solicităm instanței:

- **Repararea prejudiciului material**, constând în acele cheltuieli pe care reclamanta (prin reprezentanți) le-a efectuat sau le va efectua ca urmare a acestor evenimente (de exemplu, cheltuieli medicale pentru tratamentul leziunilor, costuri cu consilierea psihologică necesară recuperării emoționale, costuri legate de transferul la o altă școală – dacă a fost nevoită să își schimbe mediul din cauza traumei, etc.). Acest prejudiciu urmează a fi dovedit cu înscrisuri și apreciat de instanță în echitate.
- **Repararea prejudiciului moral**, cauzat reclamantei prin atingerea adusă integrității sale fizice și psihice, demnității și dreptului la educație într-un mediu sigur. Având în vedere suferința profundă provocată (episoade repetate de violență fizică, anxietatea și stresul post-traumatic, afectarea încrederii în sine și a sentimentului de siguranță), considerăm justificată acordarea unei compensații bănești **substanțiale**, menită atât să reconforteze victima, cât și să sancționeze conduita ilicită. **Jurisprudența internă** în cazuri similare de vătămări aduse minorilor a recunoscut sume semnificative drept daune morale, în raport de gravitatea efectelor asupra copilului. În speță, reclamanta a cuantificat prejudiciul moral suferit la **100.000 lei** – sumă ce apreciem că este **rezonabilă și proporțională** cu gravitatea faptelor și care se înscrie în practica instanțelor naționale pentru situații de o asemenea severitate. Rugăm instanța să aibă în vedere că această compensare are și un rol **preventiv-educativ** pentru pârât și alte instituții de învățământ, transmițând mesajul că **ignoranța față de bullying și abuz nu rămâne fără consecințe**.
- **Obligarea pârâtului la plata cheltuielilor de judecată** ocazionate de acest proces, conform art. 98 C.proc.civ., având în vedere culpa procesuală a pârâtului.

De asemenea, solicităm **onoratei instanțe** ca, în considerentele hotărârii pe care o veți pronunța, să subliniați disfuncționalitățile constatate în modul de acțiune al personalului liceului și **să recomandați sesizarea organelor competente în vederea tragerii la răspundere disciplinară a acelor angajați** (director, profesori, etc.) care au **omis să intervină** și nu au respectat obligațiile legale de protecție a elevului. Considerăm că este necesar ca **Inspectoratul Școlar** și autoritatea tutelară să fie informate oficial despre cele constatate, pentru a lua măsurile administrative ce se impun (inclusiv evaluarea activității manageriale a directorului, care, potrivit Codului Educației, răspunde de asigurarea unui mediu sigur pentru elevi). Numai prin sancționarea celor responsabili și îndreptarea procedurilor interne vom putea preveni pe viitor repetarea unor asemenea tragedii într-o instituție de învățământ.

În încheiere, vă rog să aveți în vedere că **scopul principal** al acestei acțiuni nu este doar obținerea unei compensații financiare, ci și **restabilirea demnității reclamantei** și transmiterea unui mesaj ferm că **violența în școli și nepăsarea instituțională nu sunt tolerate într-un stat de drept**. A.C. are dreptul să se simtă în siguranță la școală, iar noi toți – școală, autorități, justiție – avem datoria să-i garantăm acest drept. Vă mulțumim, onorată instanță, pentru atenție și solicităm să admiteți acțiunea așa cum a fost formulată, în spiritul și litera legii.

Cu respect Avocat Roman Zadoinov